

Dolgoročni načrt preobrazbe slovenskega zdravstva - izvleček izhodišč

Ljubljana, 27.8.2024

1. Pomen strateškega načrtovanja:

- Ključ do uspeha je v sistematičnem in premišljenem načrtovanju, ki **vključuje strategijo, dolgoročne cilje in letne načrte**. Načrtovanje omogoča boljšo koordinacijo, postavlja jasne cilje ter izboljšuje učinkovitost delovanja zdravstvenega sistema. Temelj načrtovanja je metoda Demingovega kroga (Načrtuj, Naredi, Preveri, Ukrepaj), ki zagotavlja stalno izboljševanje kakovosti in prilagodljivost spremembam v okolju.

2. Izhodišča za preobrazbo zdravstvenega sistema:

- Predlagana izhodišča temeljijo na primerih dobrih praks iz evropskih držav, zlasti Avstrije, ki so primerljive Sloveniji glede kulturnih in zgodovinskih značilnosti. Cilj je pripraviti celovit dolgoročni načrt, ki bo temeljil na potrebah prebivalstva in bo usklajen s finančnimi, kadrovskimi in prostorskimi možnostmi Slovenije.

- V strategiji so opredeljeni namen, poslanstvo in vizija zdravstvenega sistema. **Namen zdravstvenega sistema je zagotavljanje celovite skrbi za zdravje prebivalstva na učinkovit in trajnosten način.**

Vizija sistema vključuje kakovostne, varne in dostopne zdravstvene storitve, ki jih izvaja strokovno in motivirano osebje v sodobnem in stimulativnem delovnem okolju.

3. Ključni cilji in nujne reforme:

- Načrt predvideva temeljite spremembe zakonodaje, ki bodo omogočile **ločitev regulativne in upravljaljske vloge** v zdravstvenem sistemu. Ministrstvo za zdravje naj postane regulator in nadzornik izvajanja, medtem ko upravljanje prevzamejo izvajalci po načelu subsidiarnosti. Ključna je **profesionalizacija upravljanja zdravstvenih zavodov in uvedba sodobnega poslovnega informacijskega sistema**.

- **Preoblikovanje zdravstvene blagajne v pravo zavarovalnico** je eden izmed osrednjih ciljev, saj **bi to omogočilo boljše upravljanje finančnih virov, predstavljalo temelj za preprečevanje razbohotene korupcije in zagotavljanje stabilnega financiranja zdravstvenega sistema**. Predvidena je tudi izgradnja novega univerzitetnega medicinskega centra v Ljubljani, ki bi predstavljal sodobno središče za zdravljenje in raziskovanje.

4. Upoštevanje demografskih sprememb:

- Demografske spremembe, predvsem staranje prebivalstva, zahtevajo prilagoditev zdravstvenega sistema na naraščajoče potrebe po zdravstvenih storitvah. Delež starejših od 65 let se bo v prihodnjih desetletjih občutno povečal, kar bo ustvarilo dodatne pritiske na zdravstveni sistem. Načrtovanje vključuje prilagoditev zmogljivosti zdravstvenega sistema, da bo kos prihodnjim izzivom.

5. Izboljšanje kakovosti in obvladovanje stroškov:

- Uvedba sistemov za merjenje in analizo kakovosti zdravstvenih storitev je ključnega pomena za zagotavljanje stalnega izboljševanja. Finančna optimizacija temelji na sodobnih metodah stroškovnega računovodstva, ki omogočajo boljše razumevanje in upravljanje stroškov zdravstvenega sistema. Uvajanje modelov na vrednosti temelječe zdravstvene oskrbe (NaVTeZ) bo prispevalo k večji usmerjenosti na pacienta in izboljšanju kakovosti storitev.

- **Modeli na vrednosti temelječe zdravstvene oskrbe (NaVTeZ)** so sodobni pristopi k plačevanju zdravstvenih storitev, ki poudarjajo kakovost in izide zdravljenja, kar vodi k boljši oskrbi pacientov in večji finančni učinkovitosti sistema.

6. Priporočila za preobrazbo:

- Za uspešno preobrazbo zdravstvenega sistema so potrebne temeljite spremembe, ki jih je mogoče uresničiti le z vključevanjem dobrih praks iz uspešnih evropskih zdravstvenih sistemov. Ključne spremembe vključujejo vzpostavitev sodobnega informacijskega sistema, ki bo povezal vse ravni zdravstvenega sistema, ter reformo zdravstvenega zavarovanja, ki bo omogočila boljšo razporeditev finančnih virov.

- Uvedba dodatnih zavarovanj za kritje tveganj, ki niso del osnovnega zdravstvenega zavarovanja, bi omogočila financiranje nadstandardnih storitev.

7. Naslednji koraki:

- Po pripravi dolgoročnega načrta je potrebno izdelati letne načrte, ki bodo omogočili izvajanje zastavljenih ciljev. Pri tem je ključnega pomena strokovno vodenje sprememb, saj bo le tako mogoče uspešno prenesti dobre prakse v slovenski zdravstveni sistem. Proces načrtovanja mora potekati od zgoraj navzdol, z rednim poročanjem in prilagajanjem na vseh ravneh sistema.

- Za uspeh preobrazbe je nujno, da se izberejo tisti ukrepi, ki bodo prinesli največje koristi in so hkrati najbolj realno izvedljivi glede na pričakovane odpore do sprememb. Uporaba strateških orodij, kot je uravnotežena karta kazalnikov, lahko pomaga pri usklajevanju finančnih in pacientovih interesov ter izboljšanju učinkovitosti zdravstvenega sistema.

Država mora zagotoviti, da zdravstveni sistem deluje kakovostno in učinkovito, medtem ko je odgovornost posameznikov, da skrbijo za svoje zdravje.

V koordinaciji g. Mira Germa so pri pripravi gradiva "Dolgoročni načrt preobrazbe slovenskega zdravstva" sodelovali še dr. Tomaž Schara, prim. Janez Remškar, dr. Tina Bregant, prof. dr. Bogomir Kovač, prof. dr. Samo Zver, prim. Andrej Možina in drugi.